

BANKA KREDİLERİ EĞİLİM ANKETİ

VERİ YÖNETİŞİMİ VE İSTATİSTİK GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
ANKETLER VE ENDEKSLER MÜDÜRLÜĞÜ

2024 1. ÇEYREK

Yönetici Özeti

Bankaların 2024 yılının ilk çeyreğine ilişkin değerlendirmeleri ile 2024 yılının ikinci çeyreğine ilişkin beklentilerini içeren Banka Kredileri Eğilim Anketi sonuçları incelendiğinde⁽¹⁾,

2024 yılının birinci çeyreğinde, bankaların genel olarak işletmelere kullandırdıkları kredilere uyguladıkları standartları sıkılaştırdığı görülmüştür. Alt kısıtlımlar incelendiğinde, küçük ve orta ölçekli işletmelere verilen krediler dışındaki tüm kredi türlerine uygulanan standartlarda sıkılaştırma gözlenmiştir. 2024 yılının ikinci çeyreği için bankaların beklentisi, genel olarak işletmelere verilen kredilere uygulanan standartlardaki sıkılaştırmanın güçlenerek devam edeceği yönündedir. 2024 yılının ilk çeyreğinde, tüm bireysel kredi türlerine uygulanan standartlarda sıkılaştırma görülmüştür. 2024 yılının ikinci çeyreği için, işletme kredilerinde olduğu gibi tüm bireysel kredi türlerinde de standartlardaki sıkılaştırmanın güçlenerek devam edeceği beklenmektedir.

Anket sonuçları kredi talebi açısından incelendiğinde, genel olarak işletmelere verilen kredilere olan talepteki artış yönlü seyir, 2024 yılının ilk çeyreğinde de devam etmiştir. Alt kısıtlımlar incelendiğinde, büyük işletmelere verilen krediler dışındaki tüm kredilere olan talepte artış gözlenmiştir. Özellikle, yabancı para cinsinden açılan kredilere olan talepteki artışın oldukça güçlü olduğu görülmüştür. 2024 yılının ikinci çeyreğinde ise, genel olarak işletmelere verilen kredilere olan talepteki artışın yerini azalışa bırakması beklenmektedir. 2024 yılının birinci çeyreğinde, tüm bireysel kredi türlerine olan talepte azalış görülmüştür. 2024 yılının ikinci çeyreği için bankaların beklentisi, tüm bireysel kredi türlerinde talepte görülen azalışın güçlenerek devam edeceği yönündedir.

Bankaların fon sağlama imkânlarının gelişimi incelendiğinde, 2024 yılının ilk çeyreğinde yurt içi fonlama koşullarında sıkılaştırma yönlü, yurt dışı fonlama koşullarında ise gevşeme yönlü seyrin devam ettiği görülmüştür. 2024 yılının ikinci çeyreği için, yurt içi fonlama koşullarındaki sıkılaştırmanın ve yurt dışı fonlama koşullarındaki gevşemenin güçlenerek devam edeceği beklenmektedir.

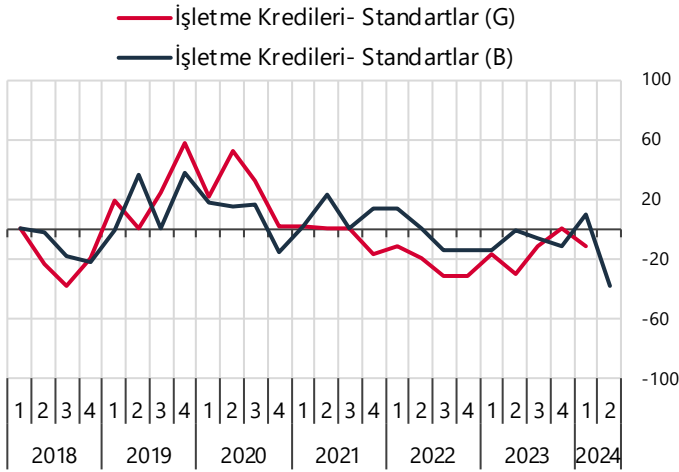
⁽¹⁾ 2024 yılının birinci çeyrek dönemine ilişkin Banka Kredileri Eğilim Anketi, 11 – 22 Mart 2024 tarihleri arasında uygulanmıştır.

I. Kredilere Uygulanan Standartlar

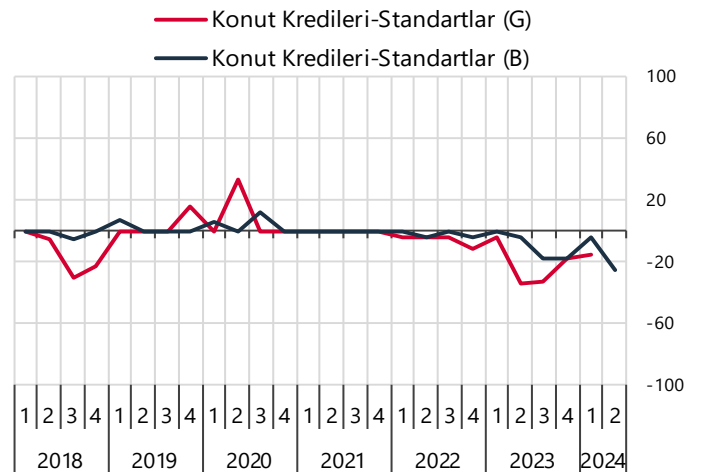
2024 yılının birinci çeyreğinde, bankaların genel olarak işletmelere kullandırdıkları kredilere uyguladıkları standartları sıkılaştırdığı görülmüştür. Alt kırımlar incelendiğinde, küçük ve orta ölçekli işletmelere verilen krediler dışındaki tüm kredi türlerine uygulanan standartlarda sıkılaşıma gözlenmiştir. Sermaye yeterliliği ile ilgili kısıtlar, endüstri ya da firmalara ilişkin görünüm ve genel ekonomik faaliyetlere ilişkin beklentiler standartları sıkılaştırıcı yönde etkileyen en önemli faktörler olmuştur. 2024 yılının ikinci çeyreği için bankaların beklentisi, genel olarak işletmelere verilen kredilere uygulanan standartlardaki sıkılaşmanın güçlenerek devam edeceği yönündedir (Grafik 1).

2024 yılının ilk çeyreğinde tüm bireysel kredi türlerine uygulanan standartlarda sıkılaşıma görülmüştür. Tüm bireysel kredi türlerinde fon maliyetleri/bilanço kısıtlamaları standartları sıkılaştırıcı yönde etkileyen en önemli faktör olmuştur. 2024 yılının ikinci çeyreği için, işletme kredilerinde olduğu gibi tüm bireysel kredi türlerinde de standartlardaki sıkılaşmanın güçlenerek devam edeceği beklenmektedir (Grafik 2, Grafik 3 ve Grafik 4).

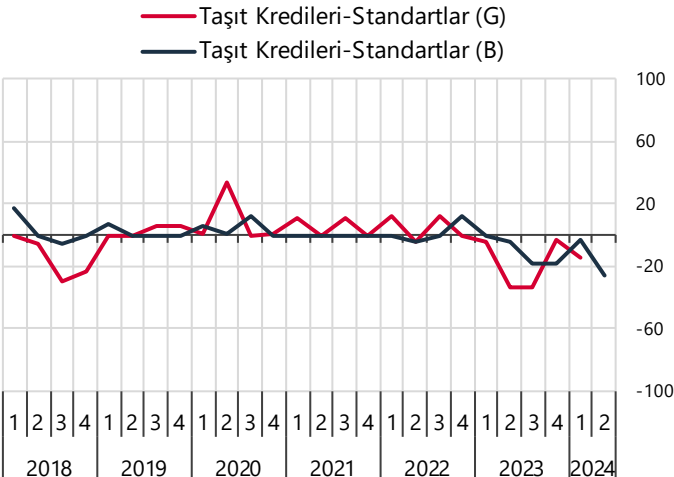
Grafik 1. İşletme Kredileri için Standartlarda Değişim Bildiren Bankaların Net Yüzde Oranları

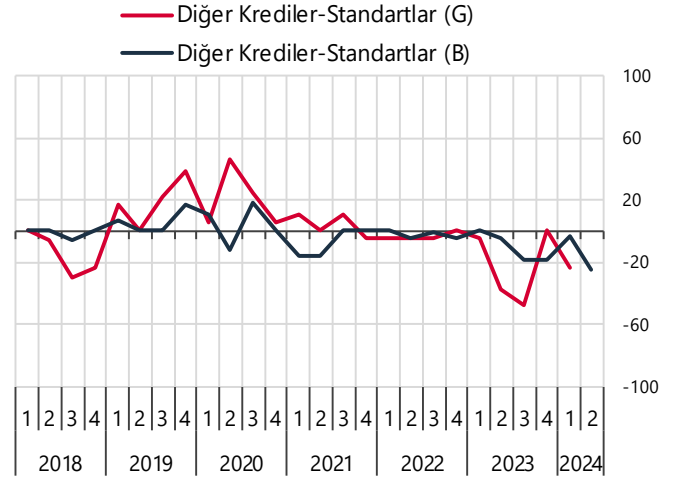
Grafik 2. Konut Kredileri için Standartlarda Değişim Bildiren Bankaların Net Yüzde Oranları

Grafik 3. Taşıt Kredileri için Standartlarda Değişim Bildiren Bankaların Net Yüzde Oranları

Grafik 4. Diğer Bireysel Krediler için Standartlarda Değişim Bildiren Bankaların Net Yüzde Oranları

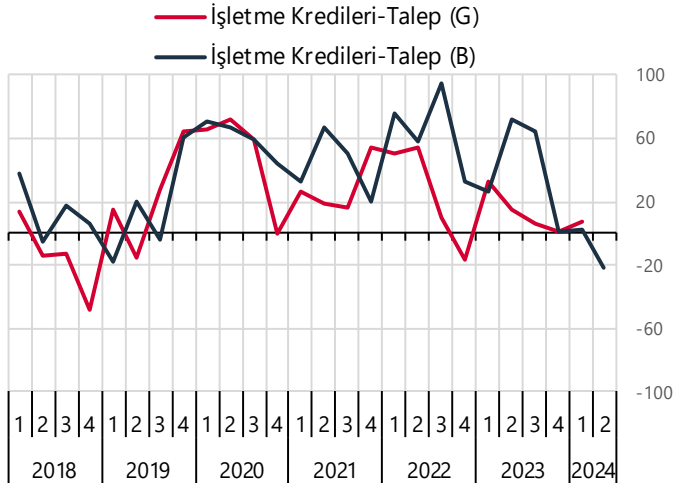
(*) "Gerçekleşme (G)" anılan dönemde standartlarda meydana gelen değişimi, "Beklenti (B)" ise ilgili dönem için bankalar tarafından beklenen değişimi ifade etmektedir. (>0; Gevşetme, <0; Sıkılaştırma)

II. Kredi Talepleri

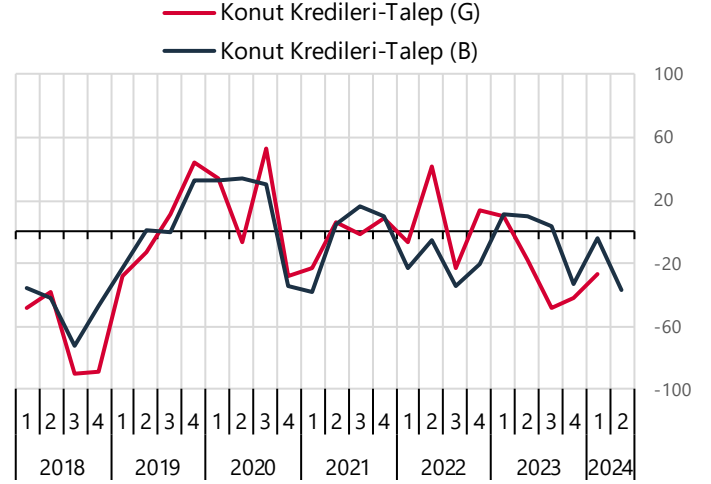
İşletmelerin banka kredilerine olan talebi incelendiğinde, genel olarak işletmelere verilen kredilere olan talepteki artış yönlü seyir, 2024 yılının ilk çeyreğinde de devam etmiştir. Alt kırılımlar incelendiğinde, büyük işletmelere verilen krediler dışındaki tüm kredilere olan talepte artış gözlenmiştir. Özellikle, yabancı para cinsinden açılan kredilere olan talepteki artışın oldukça güçlü olduğu görülmüştür. Alternatif finansman olarak hisse senedi ihracı talebi azaltan en önemli faktör olurken, satıcıların peşin alımlarda uyguladığı iskonto ve kolaylıklar talebi artırıcı yönde etkileyen en önemli faktör olmuştur. 2024 yılının ikinci çeyreğinde, genel olarak işletmelere verilen kredilere olan talepteki artışın yerini azalışa bırakması beklenmektedir (Grafik 5).

2024 yılının birinci çeyreğinde, tüm bireysel kredi türlerine olan talepte azalış görülmüştür. Konut ve taşıt kredilerinde tüm faktörler, diğer bireysel kredilerde ise dayanıklı tüketim mallarına yapılan harcama ile menkul kıymet alımları dışındaki faktörler talebi azaltıcı yönde etkilemiştir. 2024 yılının ikinci çeyreği için bankaların beklentisi, tüm bireysel kredi türlerinde talepte görülen azalışın güçlenerek devam edeceği yönündedir (Grafik 6, Grafik 7 ve Grafik 8).

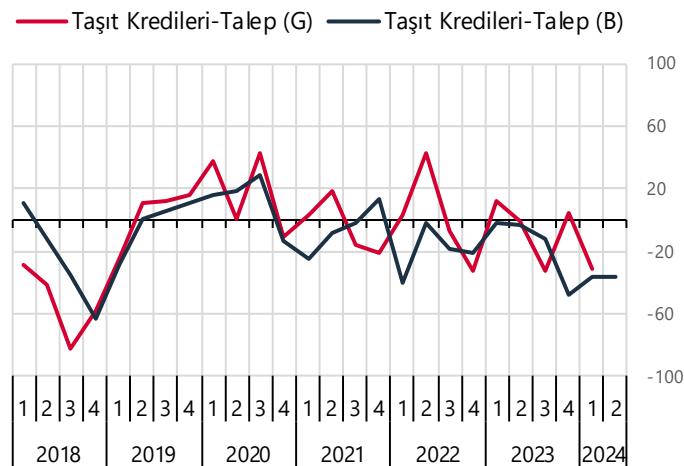
Grafik 5. İşletme Kredileri için Kredi Taleplerinde Değişim Bildiren Bankaların Net Yüzde Oranları

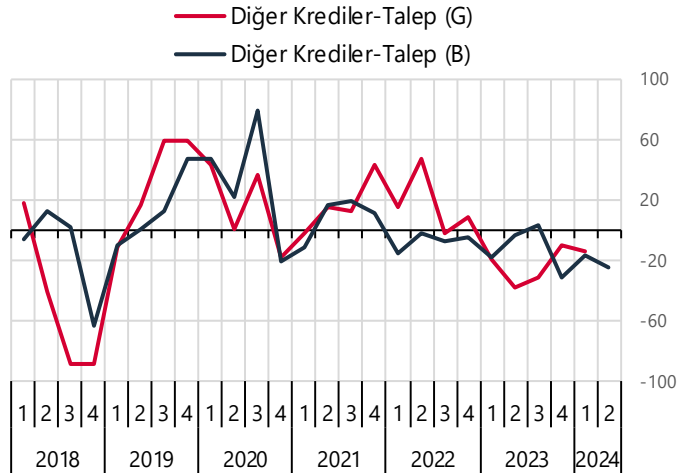
Grafik 6. Konut Kredileri için Kredi Taleplerinde Değişim Bildiren Bankaların Net Yüzde Oranları

Grafik 7. Taşıt Kredileri için Kredi Taleplerinde Değişim Bildiren Bankaların Net Yüzde Oranları

Grafik 8. Diğer Bireysel Krediler için Kredi Taleplerinde Değişim Bildiren Bankaların Net Yüzde Oranları

(*) "Gerçekleşme (G)" anılan dönemde kredi taleplerinde meydana gelen değişimi, "Beklenti (B)" ise ilgili dönem için bankalar tarafından beklenen değişimi ifade etmektedir. (>0; Artış, <0; Azalış)

III. Kredi Koşul ve Kuralları

İşletmelere kullandırılan kredilere uygulanan koşul ve kurallara bakıldığında, ortalama krediler ve daha riskli krediler üzerindeki kâr marjlarındaki artış seyrinin zayıflayarak devam ettiği gözlenmiştir. Faiz dışında alınan ücret ve komisyonlar, vade ile kredi ya da kredi limitinin büyüklüğüne ilişkin koşul ve kuralların sıkılaştığı, bunlar haricindeki diğer durum ve şartlara ilişkin koşul ve kuralların ise gevşediği görülmüştür.

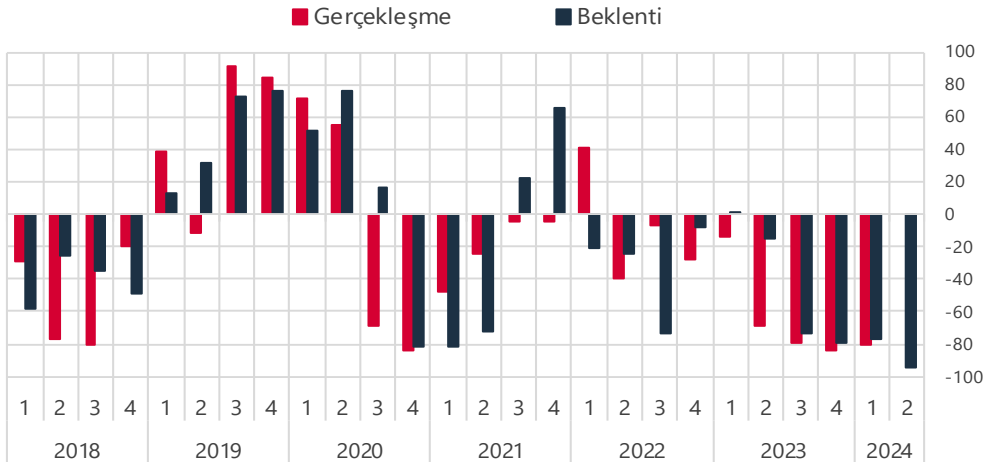
Bireysel kredilere uygulanan koşul ve kurallar incelendiğinde, tüm bireysel kredi türlerinde ortalama krediler ile daha riskli krediler üzerindeki kâr marjlarında artış görülmüştür. Bütün bireysel kredi türlerinde, diğer durum ve şartlara ilişkin koşul ve kuralların sıkılaştığı gözlenmiştir.

IV. Fonlama Koşulları

Bankaların fon sağlama imkânlarının gelişimi incelendiğinde, 2024 yılının ilk çeyreğinde yurt içi fonlama koşullarında sıkılaşıma yönlü, yurt dışı fonlama koşullarında ise gevşeme yönlü seyrin devam ettiği görülmüştür. Yurt dışı fonlama maliyeti ile diğer koşul ve kuralların, yurt dışı fonlama koşullarına olan gevşetici etkisi de devam etmiştir. 2024 yılının ikinci çeyreği için, yurt içi fonlama koşullarındaki sıkılaşımanın ve yurt dışı fonlama koşullarındaki gevşemenin güçlenerek devam edeceği beklenmektedir (Grafik 9 ve Grafik 10).

Grafik 9. Yurt İçi Fonlama Koşullarında Değişim Bildiren Bankaların Net Yüzde Oranları

(>0; Gevşeme, <0; Sıkılaşıma)

Grafik 10. Yurt Dışı Fonlama Koşullarında Değişim Bildiren Bankaların Net Yüzde Oranları

(>0; Gevşeme, <0; Sıkılaşıma)

